

УДК 635.655:631.526.3

Сорт сої Адамос

Білявська Л.Г., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Полтавська державна аграрна академія

Однією з умов збільшення виробництва сої - раціональне використання сучасного сортименту. Сорт має важливе значення у сучасних конкурентоспроможних технологіях виробництва цієї культури та може оптимально реалізувати свій генетичний потенціал в максимально сприятливих ґрунтово-кліматичних умовах [1, 3]. Потенційна урожайність зареєстрованих сортів сої - більше 3,5 т/га, а фактична у виробничих умовах в середньому становить близько 2 т/г [2].

В Реєстр сортів рослин України на 2016 р. занесено більше 180 сортів сої [4]. Тому виробнику необхідно вибрати сорт, який максимально відповідатиме вимогам господарства.

При виборі сорту сої слід враховувати його вимоги до факторів життя (біологічні особливості) зокрема: посухостійкість, холодостійкість, стійкість проти комплексу шкідливих організмів, особливо на ранніх етапах розвитку. Чутливість сорту до температурного та світлового режиму обумовлює тривалість його вегетаційний періоду.

Досвід ряду господарств доводить необхідність вивчення сортів сої на демополігонах. Позитивна характеристика та сортові особливості відібраних сортів можуть гарантувати отримання досить високого врожаю насіння.

Рекомендуємо для впровадження новий високоврожайний сорт сої Адамос. Його характеристика наступна.

Характеристика сорту сої Адамос

Сорт з 2013 року був занесений до Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні.

Сорт виведений методом гібридизації сортів Бравела і Білосніжка в умовах Степу (Харківська область) та Лісостепу України (Полтавська область).

Морфологія. Тип росту – проміжний, від напівдетермінантного до індетермінантного. Рослина має напівстиснутий кущ, висотою 91–110 сантиметрів. Стебло середньої товщини – 7-12,0 мм, стійке до вилягання. Забарвлення опушення - сіре. Кількість міжвузлів – 10–15 шт. Облистяність середня. Кількість гілок – 1–3, кут їх відгалуження 20–30°. Висота прикріплення нижнього бобу 14–16 сантиметрів. Коренева система добре розвинена.

Листки трійчасті, середніх розмірів, темно-зеленого кольору і при досяганні бобів опадають.

Суцвіття – багатоквітова китиця, по 5–7 квіток. Забарвлення віночка квітки - фіолетове. Боби середньої довжини, слабо зігнуті з гострим кінчиком, з 2–3 насінинами, світлі, з рідким опушенням.

Насіння середнє (0,6 х 0,4 см), округло-овальне. Забарвлення насіннєвої оболонки – жовте з рудою пігментацією різної інтенсивності, залежно від умов вирощування.

Рубчик – лінійний, світло-коричневого кольору з вічком.

Маса 1000 насінин - 190–200 гр.

Вміст білка в насінні 38–40 %, жиру – 22–25 %.

Біологічні особливості. Сорт – ранньостиглий. Абсолютно надійний попередник для озимих культур. В ньому вдало поєднані висока продуктивність і якість насіння з коротким вегетаційним періодом. Тривалість періоду від появи сходів до цвітіння від 35–40 діб. У різних за географічною широтою регіонах має стабільний вегетаційний період тривалістю 95–100 діб. Потенційна урожайність зерна в умовах Степу і Лісостепу України 3,2–3,5 т/га.

Сорт зернового типу використання. Стійкість проти вилягання і розтріскування бобів за тривалого перестою висока. Швидко віддає вологу при досяганні бобів. У разі збирання насіння в спекотну погоду можливе подрібнення зерна комбайном (рекомендоване збирання зранку).

Сорт стійкий проти бактеріальних і вірусних хвороб, шкідниками пошкоджується слабо. Агротехніка сорту Адамос загальноприйнята для умов Лісостепу та Степу України. Норма висіву 600-700 тис. штук схожих насінин на гектар. Сорт добре реагує на інокуляцію насіння біопрепаратами. Глибина загортання 4-5 см. Характеризується підвищеною адаптаційною здатністю до несприятливих умов вирощування, в т.ч. до вирощування на кислих ґрунтах (рН 4,5-5,5). Вирівняність насіння – 95%.

В виробничих умовах ФГ «Грига» (Полтавська область) отримані врожаї цього сорту на рівні 3,4-3,5 т/га.

Література

1. Бабич А.О. Кормові і білкові ресурси світу / А.О. Бабич // – К.: Аграрна наука, 1996. – 822 с.
2. Білявська, Л.Г. Високоадаптивні сорти сої Полтавської селекції / Л.Г. Білявська, О.В. Пилипенко, А.О. Діянова // Посібник Українського хлібороба. – Мін. АПК. – Інститут рослинництва ім. Юр'єва. – 2013. – Т.2. – С. 150–151.
3. Білявська, Л.Г. Особливості насінництва сортів сої селекції ПДАА / Л.Г. Білявська, О.В. Пилипенко, А.О. Діянова // Конкурентноспроможне насіння – стабільний урожай: Тези Міжнар. наук.-практ. конф., (30-31 січня 2013 р.). – Полтава, ПДАА. – 2013. – С. 55–56.
4. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні в 2016 році. Режим доступу: <http://vet.gov.ua/sites/default/files/Reestr%2006042016.pdf>.